

Co stracisz po likwidacji Karty Nauczyciela

Ustawa Karta Nauczyciela pełni ważną rolę szczegółowego „kodeksu pracy nauczycieli”. Określa warunki pracy, reguluje m.in. sprawy zatrudniania, zwalniania, wynagradzania i awansowania nauczycieli. Jej ewentualna likwidacja doprowadzi do ograniczenia uprawnień pracowniczych wynikających z charakteru ważnego społecznie zawodu. Po likwidacji Karty Nauczyciela, jeśli w jej miejsce nie powstanie nowy dokument zawierający to samo co Karta, o czasie pracy i wysokości nauczycielskich wynagrodzeń będzie decydował samorząd lokalny i dyrektor. Nie będzie stabilizacji zatrudnienia, mogą pojawić się kontrakty i samozatrudnienie. Nie będzie urlopów „zdrowotnych”, wyższego funduszu „socjalnego” i wielu jeszcze innych uprawnień. Na próbie likwidowania Karty Nauczyciela bardzo zależy (?) niektórym samorządowcom oraz „prywatnym” stowarzyszeniom ...

Prawda i mity o powstaniu Karty Nauczyciela

Karta Nauczyciela została uchwalona po raz pierwszy 26 stycznia 1982 roku. Szkoda, że krytykujący ten fakt nie zadają sobie trudu sprawdzenia rodowodu jej powstania. Po strajkach nauczycieli NSZZ "Solidarność" w latach 1980 - 1981 i sformułowaniu 146 postulatów, sukcesem naszych negocjatorów były wymuszone na ówczesnym rządzie zapisy, z których powstała ustawa nazwana później "Karta Nauczyciela". Nie ma więc żadnej wątpliwości Karta Nauczyciela była, a więc jest "dzieckiem Solidarności".

Nierozstrzygnięte problemy związane z Kartą Nauczyciela

Nakłady budżetowe na oświatę są od wielu lat niższe niż 3% PKB (przy normie UNESCO sugerowanej na poziomie 5% PKB - od dawna postulat podnoszony przez NSZZ "Solidarność"), co powoduje zamykanie małych szkół i obarczanie winą nauczycieli, że ich wynagrodzenia wynikające z Karty Nauczyciela jakoby są zbyt dużym kosztem dla samorządów.

Zgłoszony przez NSZZ "Solidarność" w Komisji Trójstronnej do Spraw Społeczno-Gospodarczych postulat o konieczności niezależnego zbadania rzeczywistego czasu pracy nauczycieli i przyjęty przez Ministerstwo Edukacji Narodowej nie jest od roku zrealizowany.

Przedstawiony przez NSZZ "Solidarność" do rozwiązania problem chaosu w szkołach wokół realizacji art. 42 ust. 2 KN nie został przez Rząd podjęty. (znany temat dodatkowych, bezpłatnych godzin wprowadzonych w latach 2009 - 2010).

Działania Rządu w sprawie Karty Nauczyciela

Rząd przygotował dokument pod nazwą „Plan Rozwoju i Konsolidacji Finansów 2010-2011 (Propozycje)”. Rada Ministrów przewiduje w nim zmianę organizacji czasu pracy nauczyciela. Na czym ta zmiana miałaby polegać, do końca nie wiadomo. Nie mówi się wprost o jakimś podniesieniu pensum. Czy będą to kolejne nieodpłatne zajęcia z uczniami?

W dokumencie tym Rząd przewiduje także daleko idące zmiany w systemie awansu zawodowego nauczycieli. W jednym z wariantów proponuje się nowy system skierowany głównie dla rozpoczynających karierę nauczycieli z zagwarantowaną możliwością przejścia do nowego systemu dla legitymujących się dłuższym stażem pracy, którzy dostaną wybór – czy pozostać w starym systemie, czy przystąpić do nowych zasad rozwoju zawodowego, w tym nowych zasad zatrudniania i wynagradzania. Można domniemywać, że nowy system zatrudniania i wynagradzania miałby polegać na „wyjęciu” nauczycieli z Karty Nauczyciela i zatrudnianiu na podstawie Kodeksu Pracy. Taka sytuacja miała już miejsce w systemie oświaty, kiedy to niektóre placówki opiekuńczo-wychowawcze przeszły w gestię resortu pracy i polityki społecznej. Od tego czasu nowi pracownicy tych ośrodków są zatrudniani na podstawie Kodeksu pracy, niejednokrotnie na gorszych warunkach, natomiast nauczycieli – zatrudnionych przed zmianami – obowiązuje Karta Nauczyciela.

Inny wariant zakłada zastąpienie dotychczasowego sposobu nadawania stopnia nauczyciela dyplomowanego wewnątrzszkolną procedurą biorącą pod uwagę opinie społeczności szkolnej. Oprócz tego planuje się rozszerzenie systemu poprzez dodatkową ścieżkę awansu, polegającą na czasowym powierzaniu nauczycielowi, niezależnie od posiadanego przez niego stopnia awansu zawodowego, szczególnych zadań związanych z funkcjonowaniem szkoły. Ma w ten sposób utworzyć się średnia kadra kierownicza nauczycieli – liderzy, która będzie kreować i koordynować wdrażanie dobrych praktyk zawodowych lub nowatorskich projektów.

W marcu br. Minister Edukacji Narodowej powołał Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw statusu zawodowego nauczycieli, w skład którego weszli przedstawiciele rządu, samorządów, dyrektorów szkół, związków zawodowych i stowarzyszeń oświaty niepublicznej. Zadaniem Zespołu opiniodawczo-doradczego jest wypracowanie opinii co do dalszego istnienia Karty Nauczyciela, ewentualnego powstania nowego dokumentu i jego zawartości. Najważniejsze pytania na jakie zespół winien poszukać odpowiedzi to: Jakie zagadnienia powinna regulować nowa ustawa? Jaki ma być awans zawodowy – czy rozbudowywać obecny system awansu, czy budować go od nowa i drogę przejścia do niego? Jaki powinien być czas pracy szkoły i nauczyciela? Kogo ma obejmować nowa Karta Nauczyciela?